

Anvendelse af DataMeter i et statistikforløb om konditionstal

Disse sider fungerer som en overordnet beskrivelse af et forløb med anvendelse af DataMeter i forbindelse med ugrupperede data – her konditionstal. Undervejs i siderne vil der blive henvist til et DataMeter-ark, som skal udleveres/bruges i løbet af forløbet. Det antages, at der er computere og netadgang til rådighed under hele forløbet.

Litteratur:

- (1) Statistik i Løb, af Blæsild og Kristensen, LMFK 2006
- (2) MATA2, af Carstensen, Frandsen og Studsgaard, Systime, 2006

Forløbet består af *3 dele*, og i alt har et omfang på cirka 9 lektioner a 90 min.

Del 1: Afklaring af, hvad statistik er og hvad det kan!

Del 2: Beskrivende statistik – præsenter data!

Del 3: statistisk analyse – teser og konklusioner.

Om del 1 (1 lektion):

Den første del af forløbet tager udgangspunkt i en afsøgning af emnet. Det antages her, at klassen indledningsvist allerede har arbejdet med sandsynlighedsregning og de begreber der hører til her (stokastisk variabel, etc.)

Der arbejdes i grupper ud fra følgende (arbejds)spørgsmål.

1a) Hvad er statistik – og hvordan kan den bruges i forhold til virkeligheden? (brug gerne Internettet til at finde informationer)

1b) Hvis I bliver bedt om at lave en opsummerende beskrivelse – også kaldet en *beskrivende statistik* – hvad er så vigtigt? Hvad vil I tage med? Og hvad giver et godt overblik over og god information om data?

Delen slttes af med en kort diskussion i plenum af de to dele – deskriptiv statistik og statistisk analyse.

Om del 2 (3 lektioner):

En vigtig del af statistikken er den grafiske del. Denne del kræver en introduktion til DataMeter's grafiske evner, og dette illustreres indledningsvist af læreren på *andre data*, end dem eleverne får udleveret.

Desuden diskuteres og præsenteres den *teoretiske baggrund* bag fraktiler og frekvens ud fra (1) og (2) i denne fase – og dermed medianer og kvartiler. Dette kan gøres ud fra opgaver og udregninger.

Delen sluttet af med, at eleverne får udleveret DataMeter-arket "kondital", som de grundet den indledende fase nu kan bruge til at præsentere data og lave indledende konklusioner på.

Mulige arbejds(spørgsmål):

2a) Lav en fempunktsopsummering for både drenge og piger. Lav og kommenter på boxdiagrammerne.

2b) Lav sumkurven og udregn forskellige fraktiler og frekvenser. Kommenter på disse.

Delen rundes af med en diskussion af, hvad "der mangler" for at statistikken "har gjort en forskel"...

Om del 3 (5 lektioner):

Indledningsvist præsenteres teorien bag de *empiriske størrelser* fra (1) og (2) og disse udregnes vha DataMeter (hvis dette ikke allerede er sket) for det aktuelle datasæt (kondital).

Eleverne har desuden inden denne del startes op læst om *normalfordelingen* i (1) og (2) og arbejder derefter med følgende spørgsmål:

3a) Hvad er hele ideen med at introducere normalfordelingen?

3b) Hvad er sammenhængen mellem tæthedsfunktion $f(x)$ og fordelingsfunktionen $F(x)$?

3c) Hvilken sammenhæng er der mellem standardnormalfordelingen og alle andre normalfordelinger?

Herefter tegnes der fraktildiagrammer og anvendeligheden af disse – og modelbegrebet - gennemgås i plenum på baggrund af (1) og ovenstående spørgsmål. DataMeter-filen "kondital med tæthedsfunktion drenge" inddrages i denne diskussion.

Eleverne får nu lidt tid til at "summe" over følgende:

3d) Hvilke (*hypo*)teser kunne det være interessante at undersøge (teste) ud fra de datasæt I har fået udleveret? Hvordan vil I gøre det? Hvilke fejlkilder vil I tænke over?

Herefter gennemgås *t-test teorien* og *konfidensinterval* ud fra (1). Der arbejdes nu med følgende spørgsmål (DataMeter inddrages, hvor det findes passende).

3e) Betragt drengenes kondital. Vi har vist ud fra fraktildiagrammerne, at disse data er normalfordelte, altså $M_0: X_i \sim N(\mu, \sigma^2)$. I denne model vil vi gerne

teste hypotesen $H: \mu=46$. Hvad betyder denne hypotese? Og hvad betyder det, hvis vi forkaster hypotesen i et test?

3f) Udregn t-teststørrelsen for testet fra 3e). Regn altså $t(x_1, x_2, \dots, x_{74})$. Forsøg at forklare hvad den udregnede værdi siger noget om. Hvordan skal den forstås?

3g) Forkaster eller accepterer I hypotesen på baggrund af testet i 3f)? Brug skemaet bag i (1) eller lommeregnerens/DataMeters "Inverse t" funktion til at vurdere dette. Hvilken model har vi nu?

3h) Det skulle gerne være klart, at testet i 3f) ikke er helt *fyldestgørende* for hvilken information vi gerne vil have ud af observationerne. Derfor introduceres 95 % konfidensintervallerne. Udregn disse i DataMeter for begge køn og forklar hvilken information de indeholder.

Det opfordres til, at forløbet afsluttes med en rapport, der desuden indeholder en diskussion af stikprøver – gerne på baggrund af følgende udsagn:

"Alle gymnasieelever på Egå Gymnasium er i god form"

"Gymnasieelever er i god form"

"Piger under 20 år er i dårlig form"

"Drenge under 20 år er i god form"

/Lars Bo Kristensen, juni 2008